

بررسی رابطه ی اعتیاد به اینترنت با هوش هیجانی و هوش معنوی دانش آموزان دختر (مطالعه موردی: دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان)

ژاله جمالی

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه پیام نور؛ ایران

نام نویسنده مسئول:

ژاله جمالی

چکیده

تحقیق حاضر سعی به بررسی رابطه ی اعتیاد به اینترنت با هوش هیجانی و هوش معنوی دانش آموزان دختر دارد، جامعه آماری مورد نظر کلیه ی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان می باشد از بین جامعه آماری مورد نظر ۱۶۰ نفر را به عنوان نمونه آماری انتخاب نموده ایم. ابزارهای سنجش عبارت اند از: پرسشنامه اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی و معنوی و آزمون هوش هیجانی پترایدز - فارنهام و برای گردآوری اطلاعات در مورد هوش معنوی از پرسشنامه کینگ و برای سنجش اعتیاد به اینترنت از پرسشنامه یانگ استفاده شده است. داده های گردآوری شده به روش های آماری توصیفی و استنباطی رگرسیون تجزیه و تحلیل گردید و ابزار دیگر مورد استفاده؛ نرم افزار SPSS می باشد که در تجزیه و تحلیل بخشی دیگر از داده ها مورد استفاده قرار می گیرد. حاصل تحقیق را می توان اینگونه بیان نمود که بین اعتیاد به اینترنت با هوش هیجانی و معنوی رابطه ی معنادار و همبستگی وجود دارد.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، شهرستان بوکان، مقطع متوسطه، هوش معنوی، هوش هیجانی

مقدمه

یکی از نگرانی‌های مشترک والدین در همه‌ی جوامع نحوه استفاده دانش‌آموزان‌شان از اینترنت است. استفاده از اینترنت حتی می‌تواند آثار و پیامدهای منفی بر رفتارهای جوانان و نوجوانان داشته باشد، اما این تأثیرها نیز به درستی و با روش‌های علمی در ایران مورد بررسی قرار نگرفته است.

تحقیقات نشان می‌دهد که استفاده زیاد از اینترنت با پیوند ضعیف اجتماعی مرتبط است. بر عکس کاربرانی که از اینترنت کم‌تر استفاده می‌کنند، به طور قابل ملاحظه‌ای با مادر و دوستان‌شان ارتباط بیش‌تری دارند.

رشد چشم‌گیر استفاده از اینترنت غیرقابل کتمان است. رشد گسترده‌ی اینترنت و تفاوت در جنبه‌های گوناگون اینترنت در بین گروه‌های جمعیت‌شناختی، موضوع جالب توجه پژوهش‌های اخیر بوده است. امروزه پژوهش‌گران تعبیر مختلفی را از جمله اعتیاد اینترنتی، وابستگی اینترنت، اعتیاد تکنولوژیکی، کاربرد مشکل‌ساز اینترنت، آسیب‌شناسی کاربرد اینترنت، اختلال اعتیاد اینترنت به کار می‌برند و مطالعات گسترده‌ای در این زمینه در حال انجام است (یانگ، ۲۰۰۴).

از طرفی علی‌رغم امتیازات مثبت اینترنت از قبیل جنبه‌های آموزشی، ارائه خدمات ارتباطی و... جنبه‌های منفی نیز وجود دارد. دانش‌آموزان ممکن است در معرض مطالب و تصاویر خشن و غیرمجاز موجود در پایگاه‌های اینترنتی قرار گیرند. دسترسی به چنین مطالبی ممکن است کاملاً تصادفی یا عمدی باشد. هر دو طریق دست‌یابی مورد توجه متخصصان بوده است و کارشناسان نسبت به صدمات جبران‌ناپذیری که از طریق این‌گونه برنامه‌ها به کودکان و نوجوانان می‌رسد به ویژه ایجاد مسایلی مانند انحراف جنسی، خشونت، اعتیاد، رفتارهای ضداجتماعی، سست شدن مبانی خانواده، اشاعه‌ی جرم و جنایت درطیف وسیع، مکرراً هشدار داده‌اند (شاملو، ۱۳۸۲). دانش‌آموزان بیش از دیگران در معرض آسیب‌های ناشی از کاربرد نادرست اینترنت قرار دارند.

اینترنت ابزاری بی‌ضرر است، اما استفاده بیش از حد نادرست خطر اعتیاد را به همراه دارد، در بین کاربران اینترنت جوانان بیشترین استفاده را از آن دارند. نتایج پژوهش‌های انجام شده در ایالات متحده نشان می‌دهد که استفاده جوانان بیش از هر گروه سنی دیگری از این ابزار بیش‌تر است (بولن و هاره، ۲۰۰۰). همزمان با دسترسی روز افزون و گسترده افراد از اینترنت، شاهد نوع جدید از اعتیاد، یعنی؛ اعتیاد اینترنتی هستیم که موضوع روبه رشد عصر اطلاعات است. همانند تمامی انواع دیگر اعتیاد، اعتیاد به اینترنت با علایمی همراه است همچون، اضطراب، افسردگی، کج خلقی، بی‌قراری، تفکرات وسواسی، کناره‌گیری، اختلال عاطفی و ازهم گسیختگی روابط اجتماعی. از طرفی، در عین حال که روابط افراد (به ویژه کودکان و نوجوانان) در جهان مجازی افزایش می‌یابد، در مقابل از دامنه روابط آنان در جهان واقعیت کاسته می‌شود و احتمال افت عملکرد آموزشی آنان نیز می‌رود (سامسون، ۲۰۰۵). حال در این تحقیق سعی بر این شده است به سوال اصلی یعنی بررسی رابطه‌ی اعتیاد به اینترنت با هوش معنوی و هوش هیجانی دانش‌آموزان دختر دبیرستان شهرستان بوکان پرداخته شود.

پیشینه پژوهش

تعدادی پژوهش در باره اعتیاد به اینترنت انجام شده است؛ به عنوان نمونه حکیم زاده و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان وابستگی به اینترنت و افسردگی در دانشجویان ساکن در مجتمع کوی خوابگاه‌های دانشگاه تهران دریافتند که بین وابستگی به اینترنت و افسردگی رابطه‌ی معنا داری وجود دارد. ناستی زاده (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان ارتباط سلامت روان با اعتیاد به اینترنت دانشجویان سیستان و بلوچستان به این نتیجه رسید که سلامت عمومی کاربران معتاد به اینترنت (خصوصاً در در زیر مقیاس‌های اضطراب و افسردگی) نسبت به کاربران عادی در معرض خطرات بیشتری بود. اثر اینترنت بر افسردگی و اضطراب چه در زمینه‌ی افزایشی و کاهشی آن بستگی شدید به نوع استفاده و زمان اختصاص داده شده به آن داشت. کائو و همکاران (۲۰۰۷) وین و همکاران (۲۰۰۷) به مقایسه‌ی ویژگی‌های روان‌شناختی، شخصیتی و اجتماعی دانشجویانی که استفاده مفرط از اینترنت داشتند، در مقابل سایر دانشجویان پرداختند. نتایج پژوهش‌های آن‌ها نشان داد که میزان افسردگی، اضطراب، افکار خودکشی، پیش‌فعالی، هراس، ترس اجتماعی، پرخاشگری و خشونت و رفتارهای ضداجتماعی در دانشجویانی که به اعتیاد اینترنت مبتلا بودند از سایرین بیشتر بود. نتایج کیم و همکاران (۲۰۰۶) وین و همکاران (۲۰۰۷) نشان داد که میزان افسردگی، ترس و میزان هوش و هیجان در دانشجویانی که به اینترنت اعتیاد دارند، بیشتر است. کرات (۲۰۰۶) در تحقیق خود تأثیر اعتیاد به اینترنت را در اعتماد به نفس و ویژگی‌های شخصیتی نوجوانان بررسی کرد و به این نتیجه رسید که نوجوانان که معتاد به اینترنت از تماس‌های اجتماعی کناره‌گیری می‌کنند، از اینترنت برای فرار از واقعیت استفاده می‌کنند و اعتماد به نفس پایینی دارند، به عبارت دیگر، می‌توان از نتیجه‌ی این تحقیق استنباط کرد که افراد معتاد به اینترنت در مدیریت هیجان‌های خود و مدیریت رابطه مشکل دارند.

سندرز و همکاران (۲۰۰۰) نشان دادند نوجوانانی که استفاده زیادی از اینترنت می کردند ارتباط و تماسشان با والدینشان کاهش یافته بود و از نظر اجتماعی گوشه گیر و کناره گیر شده بودند؛ همچنان آنان به این نتیجه مهم رسیدند که استفاده افراطی از اینترنت موجب کاهش حمایت اجتماعی تماس های اجتماعی، تنهایی و افسردگی می شود. می توان به این نتیجه رسید که این افراد در در مولفه ی خود مدیریتی مشکل دارند.

فرضیات تحقیق

۱. بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان ارتباط معنی داری وجود ندارد
۲. بین اعتیاد به اینترنت و مولفه های هوش هیجانی (خوشبینی، خود آگاهی، درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران و مهارت های اجتماعی) در دانش آموزان ارتباط معنی داری وجود ندارد.
۳. بین اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی در دانش آموزان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

اهداف تحقیق

- ۱) بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با هوش منطقی و هوش هیجانی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان
- ۲) بررسی تاثیرات منفی اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان
- ۳) بررسی تاثیرات اعتیاد به اینترنت با پر خاشگری دانش آموزان و ارتباط آن با کاهش هوش هیجانی و منطقی

روش تحقیق

گرد آوری اطلاعات مورد نیاز تحقیق یکی از مراحل اساسی آن است. مرحله گردآوری اطلاعات آغاز فرایندی است که طی آن محقق یافته های میدانی و کتابخانه ای را گردآوری، طبقه بندی و سپس به تجزیه و تحلیل می پردازد و فرضیه های تدوین شده خود را مورد ارزیابی قرار می دهد و در نهایت حکم صادر می کند و پاسخ مساله تحقیق را به اتکای آنها می یابد. در تحقیق حاضر برای گردآوری مبانی نظری روش کتابخانه ای مورد استفاده قرار گرفته است که در آن با توجه به گردآوری و جمع آوری داده ها و گردآوری اسناد به این مرحله پرداخته می شود و برای سنجش میزان تاثیر اعتیاد به اینترنت بر روی هوش هیجانی و معنوی با روش میدانی و تهیه ی پرسشنامه و توزیع آن به صورت تصادفی بین جامعه آماری پرداخته می شود. ابزارهای سنجش عبارت اند از: پرسشنامه اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی و معنوی و آزمون هوش هیجانی پترایدز - فارنهایم و برای گردآوری اطلاعات در مورد هوش معنوی از پرسشنامه کینگ و برای سنجش اعتیاد به اینترنت از پرسشنامه یانگ استفاده شده است. داده های گردآوری شده به روش های آماری توصیفی و استنباطی رگرسیون تجزیه و تحلیل گردید و ابزار دیگر مورد استفاده؛ نرم افزار SPSS می باشد که در تجزیه و تحلیل بخشی دیگر از داده ها مورد استفاده قرار می گیرد.

مبانی نظری

ماهیت و تعریف اعتیاد به اینترنت

بی شک رشد روز افزون اینترنت فواید و اهمیت غیر قابل انکاری دارد. چندان که در دوران حاضر، نقش محوری اینترنت چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه ریزی، توسعه و بهره وری در زمینه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در جهان آینده امکان پذیر نخواهد بود. اینترنت به عنوان رسانه ای قوی و تکنولوژی چند رسانه ای، اکثر نیازهای بنیادین بشر را تأمین می کند و همین مسأله موجب کشش افراد برای تأمین نیازهایشان به دنیای مجازی است. تا حدی که این وابستگی تبدیل به اعتیاد آن ها به این محیط می شود و نباید از پیامدهای ناگوار و مخرب آن به ویژه در زمینه های اجتماعی و فرهنگی غافل ماند. البته سخن گفتن از آسیب های اینترنت به معنای نفی این پدیده و نگاه منفی بدان نیست، بلکه واقعیت این است که اینترنت دارای کارکردهای مثبت و منفی می باشد. اینترنت از فن آوری هایی نیست که بی چون و چرا تحمیل شده باشد بلکه رسانه ای است که به انتخاب خود همان طور که هست، می توان از آن استفاده کرد و یا به طور کلی از آن چشم پوشید. اینترنت به مثابه یک تیغ دو لبه است که با آموزش صحیح و فرهنگ سازی می توان، استفاده های فراوانی از آن نمود. در غیر این صورت با استفاده نامناسب، آموزش غیر اصولی و عدم وجود فرهنگ کاربری، هویت اجتماعی و فردی انسان به وسیله آن از بین می رود.

هم زمان با دسترسی گسترده افراد به اینترنت، شاهد نوع جدیدی از اعتیاد، یعنی؛ اعتیاد اینترنتی هستیم که مسأله خاص عصر اطلاعات است. اعتیاد اینترنتی، بهره گیری مفرط از فن آوری اینترنت است که منجر به آسیب های اجتماعی، روان شناختی تحصیلی و شغلی می شود. اعتیاد اینترنتی به گستره وسیعی از مشکلات رفتاری و کنترل انگیزه استفاده از اینترنت اشاره دارد. همانند انواع دیگر اعتیاد، اعتیاد به اینترنت

نیز با علایمی هم چون اضطراب، افسردگی، کج خلقی، بی قراری، افکار وسواسی یا خیال بافی راجع به اینترنت همراه است. از طرفی در عین حال که روابط این افراد به ویژه کودکان و نوجوانان در جهان مجازی افزایش می یابد، در مقابل، از دامنه روابط آنان در جهان واقعی کاسته می شود. ضمن آن که احتمال لطمه دیدن عملکرد آموزشی و تحصیلی نیز وجود دارد.

از جمله پیامدهایی که اعتیاد به اینترنت برای فرد معتاد به آن دارد، مثل تغییر دادن سبک زندگی به منظور صرف زمان بیش تر در اینترنت، بی توجهی به سلامت خود در نتیجه کار با اینترنت، اجتناب از فعالیت های مهم زندگی به منظور صرف وقت بیش تر در اینترنت، کاهش روابط اجتماعی، نادیده گرفتن خانواده و دوستان، مشکلات مالی ناشی از هزینه های بهره گیری از اینترنت، مشکلات تحصیلی است.

آسیب های اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان

اعتیاد به اینترنت نوعی وابستگی رفتاری است که شخص برای مقابله با مشکلات از آن استفاده می کند. ویژگی شخصیتی افراد نیز تأثیر فراوانی بر استفاده از اینترنت دارد. این آسیب همراه با صدمات جسمی، روحی، مالی، خانوادگی و اجتماعی و شغلی همراه می باشد. به آنچه در رایانه انجام می دهد یا به احساسی که در هنگام انجام آن دارد معتاد می شود.

- بسیاری سعی می کنند از راه جست و جوی اینترنتی، مسائل، مشکلات و نیازهای ارضا نشده شان را حل کنند و از این راه، نیازهای روانی و اجتماعی شان را برآورده کنند.

- اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان شیوع بیشتری دارد. این آسیب بین دانش آموزان پسر، بیشتر از دختر است.

- ویژگی های اعتیاد به اینترنت عبارتند احساس اضطراب یا افسردگی یا مانند آن زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست. هزینه روزافزون برای ورود به اینترنت، عادت کردن به اثرات در اینترنت بودن، افراد خجالتی، افسرده، تنها و بی حوصله در برابر اعتیاد به اینترنت، آسیب پذیر هستند به ویژه افرادی که از یک اعتیاد دیگر بهبود یافته اند.

- بر اساس تحقیقات انجام شده از سوی انجمن روانپزشکی امریکا، هفت ملاک برای تشخیص اعتیاد به اینترنت وجود دارد که اگر هر کدام از اینها در مدت دو ماه در شخص بروز کند، شخص معتاد محسوب می شود. این ملاک ها عبارتند از تحمل، علائم ترک، زمان استفاده از اینترنت بیش از آنچه فرد قصدش را داشته طول بکشد، تمایل مداوم برای کنترل رفتار، صرف وقت بسیار برای امور مرتبط با اینترنت، کاهش فعالیت های اجتماعی، شغلی و تفریحی و تداوم استفاده با وجود آگاهی از آثار منفی. میزان اعتیاد به اینترنت در بین شخصیت های مختلف دانش آموزان متفاوت می باشد که در بین دانش آموزان افرادی که شخصیت «روان رنجور خور» دارند، بیشترین اعتیاد به اینترنت را دارا می باشند. ویژگی های متمایز این افراد عبارت است از ترس، غم، خشم، احساس گناه، احساس کلافگی و بی ثباتی عاطفی. ویژگی هایی که افراد «روان رنجور خور» دارند باعث می شود تا در صورت وابستگی به اینترنت نتوانند با مشکلات درگیر شوند و جهت خودشان را تغییر دهند و در نتیجه به اینترنت اعتیاد پیدا می کنند.

- افراد باز و گشوده که از روی کنجکاوی جذب اینترنت می شوند از عواقب آن بی اطلاع هستند و به دلیل استفاده بیش از اندازه و نداشتن دانش کافی در مورد نحوه استفاده از آن معتاد می شوند.

- دانش آموزانی که شخصیت موافق و خوشایند دارند به علت ویژگی هایشان کمتر دچار اعتیاد به اینترنت می شوند. ویژگی های متمایز این افراد عبارت است از نوع دوستی، تواضع، سادگی، آمادگی برای دفاع از حق فردی، اعتماد، پیشروی به سمت جنبه های مثبت اجتماعی و سلامت روانی بیشتر.

- پسران وظیفه شناس نیز به خاطر ویژگی هایی که دارند کمتر به اینترنت اعتیاد پیدا می کنند. ویژگی های متمایز این افراد توانایی کنترل تمایلات، داشتن برنامه ریزی، نمره بالا در زمینه درس و دانشگاه، وقت شناس و قابل اعتماد بودن می باشد.

دلایل گرایش به اینترنت افراد علی الخصوص دانش آموزان

در برخی تحقیقات، افراد علل گرایش به اینترنت را، احساس راحتی با آن و برقراری روابط آسان با دیگران ذکر کرده اند، ولی باید توجه داشت که صرف وقت زیاد و سرگرمی با فعالیت های بیپوده، دارای عواقب و پیامدهای منفی بسیاری است.

همچنین با بررسی مطالعات قبلی صورت گرفته می توان به این موضوع پی برد که علت دقیق رابطه میان این متغیرهای بالینی با اعتیاد به اینترنت هنوز مشخص نشده است، ممکن است این مشکلات روان شناختی فرد را برای ابتلا به اعتیاد به اینترنت مستعد کند یا شاید این اختلالات ناشی از اعتیاد به اینترنت باشد، یعنی افرادی که به اینترنت معتاد می شوند، پیامدهای منفی حاصل از آن مانند افسردگی، اضطراب و غیره را تجربه کنند و این موضوع نیاز به مطالعات و بررسی های بیشتری دارد.

به نظر می‌رسد که یکی از عواملی که می‌تواند در وابستگی به اینترنت نقش داشته باشد ویژگی‌های شخصیتی باشند. ویژگی‌های شخصیتی، صفات پایداری هستند که از موقعیتی به موقعیت دیگر چندان تغییر نمی‌کنند. آن‌ها گرایش‌های باثبات و بادوام پاسخ‌دهی به شیوه یکسان به محرک‌های مختلف می‌باشند و می‌توانند، پیش‌بینی کننده رفتار فرد در موقعیت‌های مختلف باشند، این ویژگی‌ها می‌توانند فرد را در برابر برخی اختلالات آسیب‌پذیر سازند.

استفاده از اینترنت به‌عنوان ابزاری برای گریز از مشکلات، کاهش احساس ناامیدی، اضطراب و افسردگی یا صرف وقت زیاد در اینترنت با هدف خاص یافتن دوستان مجازی به‌منظور رسیدن به امور خیالی و رؤیایی که در زندگی واقعی ممکن نیست، توسط عده‌ای از معنادین به اینترنت عاملی برای وابستگی به اینترنت است. کینگ در پژوهش خود، نشان داد افراد معتاد به اینترنت افرادی کمرو، خجالتی و تنها هستند که دچار افسردگی نیز می‌باشند (کینگ، ۲۰۱۱) منطقی و همکارانش در مطالعه خود دریافتند که بین خلأهای عاطفی در محیط خانواده و گرایش به چت روم‌ها رابطه وجود دارد به طوری که غنای محیط عاطفی خانواده، روابط مثبت و مؤثر اولیاء با فرزندان، داشتن سنگ صوری در خانه، درک شدن و فهمیده شدن جوان در منزل و نظایر آن، مانع خلأ عاطفی جوان و در نتیجه جست‌وجوی عاطفه توسط وی در محیط‌های مجازی از جمله چت می‌شود (منطقی، ۲۰۱۰) در مطالعه علوی و همکاران که به بررسی ارتباط علائم روان‌پزشکی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه‌های شهر اصفهان پرداخته شده بود، نتایج حاکی از آن است که همبستگی مثبت و معناداری بین اختلالات روان‌پزشکی نظیر افسردگی، اضطراب، خودبیمارانگاری، وسواس، حساسیت بین فردی، پرخاشگری، پارانوایا، فوبیا و روان‌پریشی و سه شاخص GSI,PSDI,PST با اعتیاد به اینترنت وجود دارد (علوی، ۲۰۱۰).

اورزاک (۱۹۹۹) اعتیاد به اینترنت را به‌عنوان یک مشکل روان‌شناختی دارای دو دسته علائم و نشانه می‌داند: نشانه‌های روان‌شناختی (احساس خوب هنگام استفاده از اینترنت، ناتوانی در توقف آن، احساس تهی بودن، افسردگی و بدخلقی در مواقع عدم استفاده و مشکل در مدرسه یا کار، صرف کردن وقت بیشتر و بیشتر با رایانه، غیبت از خانواده و دوستان و دروغ گفتن به کارفرما یا افراد خانواده در مورد فعالیت‌ها) و نشانه‌های جسمانی (سندرم عصبی دست، خشکی چشم، سردردهای میگرنی، پشت‌درد و اختلال در خواب، بی‌نظمی در غذا خوردن و صرف‌نظر کردن از بعضی وعده‌های غذایی و توجه نکردن به بهداشت شخصی).

اعتیاد اینترنتی رفتاری وسواسی یا آرزوی برقراری پیوند یا حتی نمودی از انتقال یا بازتاب روابط و یا رفع نیاز قلمداد می‌شود. لفظ اعتیاد، بیشتر تداعی‌کننده اعتیادهای سنتی همچون اعتیاد به الکل، نیکوتین، مواد مخدر و قمار است، اما اعتیاد از طریق اینترنت با وجه جدیدی روبه‌رو شده است. گسترش رایانه‌های شخصی و افزایش اتصال به اینترنت در خانه و محل کار، منجر به ظهور اعتیاد آنلاین شده است. اعتیاد به اینترنت شامل اعتیاد به اتاق‌های گپ، آنلاین و خریدهای اینترنتی می‌شود. همچون دیگر اعتیادها، اعتیاد به اینترنت، فرد معتاد را از خانواده و اطرافیانش منزوی می‌سازد. اعتیادهای رفتاری، همچون اعتیاد به شبکه‌های اینترنت می‌تواند موجب تخریب سلامت، روابط، احساسات و در نهایت روح و روان فرد گردند. به نظر می‌رسد که استفاده اعتیادی از اینترنت، همانند دیگر انواع اعتیاد، دارای دوره تحمل و ترک مشابهی است.

می‌توان علل جذب و گرایش دانش‌آموزان به اینترنت را می‌توان به شرح زیر بیان کرد:

۱- قابلیت‌های جذاب اینترنت : ویژگی‌های جذاب اینترنت برای دانش‌آموزان عبارتند از :

- (الف) وب سایت ها : که مجموعه‌ای از اطلاعات ، سرگرمی و تعامل در یک مکان منحصر به فرد را در اختیار کاربران قرار می‌دهد .
- (ب) موتور های جست و جو : موتور های جست و جو از منابع وب اند که می‌توانم از آن ها برای جست و جو درباره تمامی مسائل و موضوعات مورد نظر استفاده کرد .
- (ج) گپ خانه ها : سایت های خاصی اند که اجازه می‌دهند دانش‌آموزان مکالمه های آنی داشته باشند . اتاق های گفت و گو ، معمولا بر حسب موضوع یا هدف گفت و گو کننده تقسیم شده اند .
- (د) ارسال پیام های آنی : نرم افزار هایی که به طور عمده دانش‌آموزان و نوجوانان آن را برای ارسال پیام های آنی به کسانی که دارای همان نرم افزارند ، استفاده می‌کنند .
- (ه) صفحه های اطلاعات : نرم افزاری است که اجازه می‌دهد دانش‌آموزان سوال ها و اطلاعات خود را با موضوع های خاص ارسال کنند .
- (و) پست الکترونیکی : نرم افزاری است که توسط آن می‌توان پیغام های خود را به نشانی های مشخص فرستاد و یا دریافت کرد .
- (ز) وب لاگ ها : وب سایت خاصی است که فرد می‌تواند افکار ، احساسات و کارهای خود را در آن به رشته تحریر درآورد و از آن نگه داری کند .

۲- پر کردن اوقات فراغت : یکی از علل مصرف بالای اینترنت در میان دانش‌آموزان، پر کردن اوقات فراغت است ؛ زیرا امکانات ورزشی یا تفریحی به اندازه کافی در اختیار آنان قرار ندارد . اکثر خانواده ها نیز از این امر استقبال می‌کنند که دانش‌آموزان و سایر افراد در خانه و

در کنار آن ها با یک کامپیوتر و اشغال خط تلفن سرگرم باشند، غافل از این که در صورت استفاده نامناسب از اینترنت، آثار منفی و مخرب آن به مراتب بیش تر از بسیاری از سرگرمی های دیگر است.

۳- فرار از خود و ناکامی های زندگی: اینترنت برای بسیاری از دانش آموزان پناه گاهی است که از مشکلات، دردها و رنج های خود به آن روی می آورند و به عنوان یک مامن و ابزار سرگرم کننده به آن نگاه می کنند.

۴- عدم شکل گیری هویت مطلوب در دانش آموزان، وجود شکاف های اجتماعی، شکاف بین نسل ها و نیز از هم پاشیدگی تعاملات بین والدین و فرزندان، از دیگر علل گرایش دانش آموزان به استفاده از اینترنت می تواند باشد.

پیامدهای ناشی از اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان

- از بین رفتن قبح روابط غیر اخلاقی در بین دانش آموزان. زیرا وقتی آن ها در اینترنت شاهد روابط صریح جنسی باشند و قبح چنین روابطی از بین برود، سطوح نازل تر این روابط را مهم تلقی نمی کنند و نسبت به آن ها بی تفاوت می شوند یا این که ممکن است اعمال غیر اخلاقی و انحرافات جنسی را به راحتی انجام دهند و در اثر تکرار، دیگر آن ها قبیح و زشت ندانند.
- به وجود آمدن روحیه خشونت گرایی در اثر تماشای فیلم های خشن و تقلید از هنر پیشه های این قبیل فیلم ها.
- ترویج فرهنگ غربی و عناصر فرهنگی نادرست در جامعه. از طریق اینترنت، ارزش یا ارزش هایی از فرهنگ های دیگر وارد فرهنگ جامعه ما می شود که با سایر عناصر فرهنگی ما سنخیتی ندارد و نوعی جا به جایی فرهنگی صورت می گیرد.
- تغییر و دگرگونی ارزش ها و هنجار های جامعه.
- جایگزینی تفکرات مادی و دنیا گرایی به جای معنویات و اخلاق.
- بروز عوارض روحی و روانی ناشی از تماشای عکس های مبتذل و مستهجن، مانند احساس گناه، اضطراب، رفتار های وسواسی و ...
- افزایش کجروی ها و انحرافات اجتماعی

یافته های تحقیق

نتایج توصیفی پژوهش

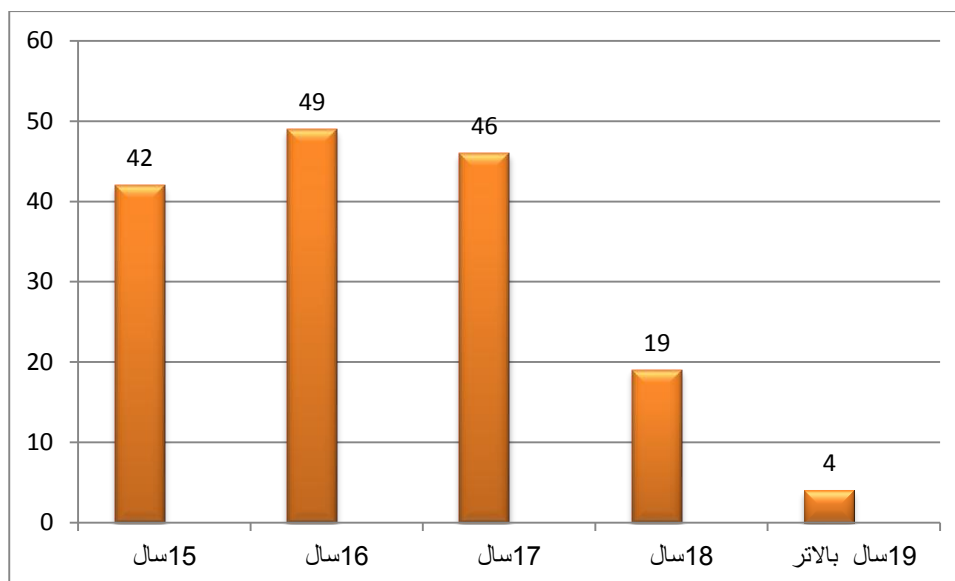
در این قسمت توضیحاتی در مورد مشخصات عمومی پاسخگویان ارائه شده است و در ادامه نیز به نتایج مربوط به نگرش و وضعیت پاسخگویان در ارتباط با هریک از مفاهیم و گویه های تحقیق پرداخته خواهد شد.

متغیرسن

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به مقطع سنی ۱۶ سال یا ۳۰/۴ درصد می باشد و سایر سنین به ترتیب از بیشتر به کمتر شامل ۱۷ سال با ۲۸/۶ درصد، ۱۵ سال با ۲۶/۱ درصد، ۱۸ سال با ۱۱/۸ درصد و ۱۹ سال با ۲/۵ درصد می باشد.

جدول (۱): سن آزمودنی ها

سن	فراوانی	درصد
۱۵ سال	۴۲	۲۶/۱
۱۶ سال	۴۹	۳۰/۴
۱۷ سال	۴۶	۲۸/۶
۱۸ سال	۱۹	۱۱/۸
۱۹ سال بالاتر	۴	۲/۵
جمع	۱۶۰	٪۱۰۰



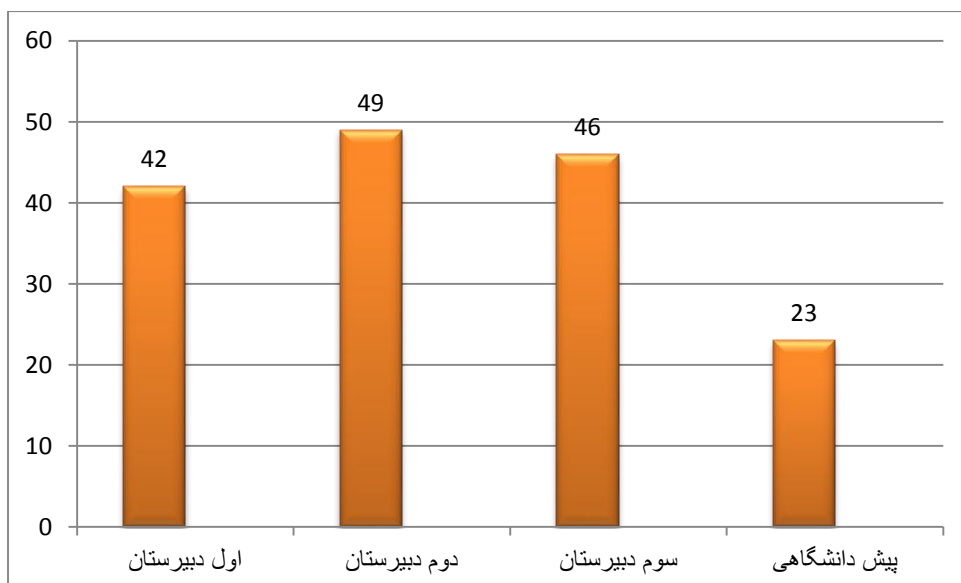
شکل (۱): سن آزمودنی ها

تحصیلات

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تحصیلات تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به مقطع تحصیلی دوم دبیرستان با ۳۰/۴ درصد است و سایر مقاطع به ترتیب شامل سوم دبیرستان با ۲۸/۶ درصد، اول دبیرستان با ۲۶/۱ درصد و پیش دانشگاهی با ۱۴/۳ درصد می باشد.

جدول (۲): تحصیلات آزمودنی ها

درصد	فراوانی	سن
۲۶/۱	۴۲	اول دبیرستان
۳۰/۴	۴۹	دوم دبیرستان
۲۸/۶	۴۶	سوم دبیرستان
۱۴/۳	۲۳	پیش دانشگاهی
٪۱۰۰	۱۶۰	جمع



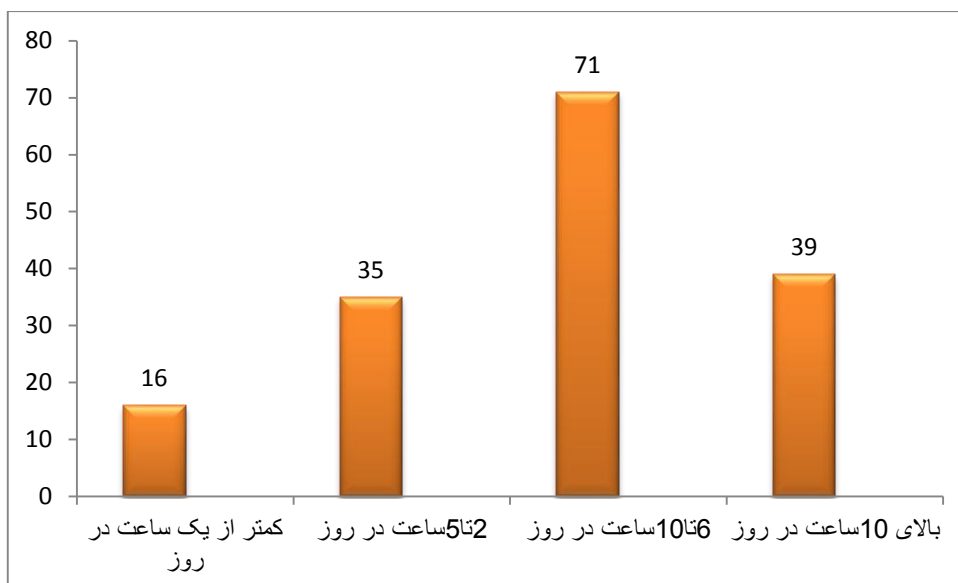
شکل (۳): تحصیلات آزمودنی ها

میزان استفاده از اینترنت

همانطور که در جدول زیر مشخص است اکثریت پاسخگویان مورد مطالعه ۶ تا ۱۰ ساعت در روز با ۴۴/۱ درصد از اینترنت استفاده می کنند و بقیه ساعت های استفاده به ترتیب شامل ۲ تا ۵ ساعت در روز با ۲۵ درصد، بالای ۱۰ ساعت در روز با ۲۴/۲ درصد، و کمتر از یک ساعت در روز با ۹/۹ درصد می باشد.

جدول (۴): میزان استفاده از اینترنت

میزان استفاده از اینترنت	فراوانی	درصد
کمتر از یک ساعت در روز	۱۶	۹/۹
۲ تا ۵ ساعت در روز	۳۵	۳۵
۶ تا ۱۰ ساعت در روز	۷۱	۴۴/۱
بالای ۱۰ ساعت در روز	۳۹	۲۴/۲
جمع	۱۶۰	٪ ۱۰۰



شکل (۵): میزان استفاده از اینترنت

آزمون فرضیات پژوهش

- فرضیه ی اول: بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

جدول (۵): ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی

متغیر	آماره	اعتیاد به اینترنت
هوش هیجانی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۷۲۶
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۱۶۰

جدول فوق ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی را نشان می دهد. طبق نتایج آزمون اسپیرمن بین ارتباط معکوس و معنی داری ($p < ۰/۰۵$) وجود دارد. یعنی هرچه اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان منطقه مورد مطالعه افزایش می یابد هوش هیجانی در آن ها کاهش می یابد. لذا فرض صفر رد و فرض پژوهش تایید می گردد.

جدول زیر نتایج حاصل از پیش بینی متغیر اعتیاد به اینترنت از روی متغیر هوش هیجانی با استفاده از رگرسیون ساده را نشان می دهد که ضریب همبستگی بین اعتیاد به اینترنت و هوش هیجانی $r = -۰/۷۲۶$ می باشد و چون این رقم منفی است بیانگر رابطه معکوس میان اعتیاد به اینترنت با هوش هیجانی است. یعنی اعتیاد به اینترنت زمانی که هوش هیجانی پایین باشد، افزایش می یابد.

جدول (۶): مشخص کننده های تحلیل رگرسیونی تاثیر هوش هیجانی بر اعتیاد به اینترنت

مدل رگرسیونی	ضریب همبستگی (r)	R2	R2 تعدیل شده	Durbin Watson	F	سطح معنی داری
هوش هیجانی	-۰/۷۲۶	۰/۴۳۱	۰/۴۳۰	۱/۱۱۴	۱۷۲/۲۱۴	۰/۰۰۰

جدول (۷): ضریب همبستگی بین هوش هیجانی و اعتیاد به اینترنت

متغیر	ضریب بتا	ضریب B	مقدار تی	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-	۱/۲۱۴	۵/۳۷۱	۰/۰۰۰
هوش هیجانی	-۰/۷۲۶	۰/۲۶۸	۸/۵۱۶	۰/۰۰۰



شکل (۴): تاثیر رگرسیونی متغیر هوش هیجانی بر اعتیاد به اینترنت

نهایتاً می توان معادله رگرسیونی زیر را برای پیش بینی میزان اعتیاد به اینترنت بر حسب هوش هیجانی تنظیم کرد :

$$\text{هوش هیجانی } (-0.726) + 1/214 = \text{اعتیاد به اینترنت}$$

معادله رگرسیونی نشان می دهد که در صورت کنترل متغیر هوش هیجانی، نمره اعتیاد به اینترنت ۱/۲۱۴ است. همچنین به ازای یک واحد کاهش در هوش هیجانی -۰/۷۲۶ واحد در اعتیاد به اینترنت افزایش به وجود می آید .

- **فرضیه دوم:** بین اعتیاد به اینترنت و مولفه های هوش هیجانی (خوشبینی، خود آگاهی، درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران و مهارت های اجتماعی) در دانش آموزان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

جدول (۸): ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و مولفه های هوش هیجانی

متغیر	آماره	اعتیاد به اینترنت
خوشبینی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۵۴
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۱۶۰
خود آگاهی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۸۳
	سطح معناداری	۰/۰۰۱
	تعداد	۱۶۰
درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۷۱
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۱۶۰
مهارت های اجتماعی	ضریب همبستگی اسپیرمن	-۰/۴۹
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۱۶۰

جدول فوق ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و مولفه های هوش هیجانی (خوشبینی، خود آگاهی، درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران و مهارت های اجتماعی) را نشان می دهد. طبق نتایج آزمون اسپیرمن ارتباط معکوس و معنی داری ($p < 0.05$) وجود دارد. یعنی هرچه خوشبینی، خود آگاهی، درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران و مهارت های اجتماعی در دانش آموزان منطقه مود مطالعه کاهش می یابد بر اعتیاد به اینترنت افزوده می شود. لذا فرض صفر رد و فرض پژوهش تایید می گردد.

جدول (۹): پیش بینی اعتیاد به اینترنت از روی ابعاد هوش هیجانی با استفاده از رگرسیون چندگانه

متغیر	ضریب بتا	ضریب B	مقدار تی	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-	۱/۳۶۳	۶/۵۱۶	۰/۰۰۰
خوشبینی	۰/۱۲۸	۰/۱۱۰	۲/۰۷۶	۰/۰۰۲
خود آگاهی	۰/۳۲۶	۰/۲۵۳	۳/۴۲۰	۰/۰۰۰
درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران	۰/۲۱۶	۰/۱۴۳	۳/۱۵۲	۰/۰۰۰
مهارت های اجتماعی	۰/۱۱۲	۰/۰۷۹	۱/۸۱۱	۰/۰۰۵

برای بررسی پیش بینی متغیر اعتیاد به اینترنت از روی ابعاد هوش هیجانی از رگرسیون چند گانه به روش همزمان استفاده شد. همانطور که در جدول فرض قبل ملاحظه شد $F=172/214$ برای معادله رگرسیون معنادار می باشد ($P=0/05$). برای توضیح تک تک خرده مقیاس های پیش بین کننده، ارزش t برای مولفه عوامل خوشبینی، خود آگاهی، درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران و مهارت های اجتماعی معنادار بود. عوامل خود آگاهی با ضریب بتا $0/326$ در درجه اول اهمیت از نظر پیش بینی اعتیاد به اینترنت قرار دارد و بعد از آن درک، ارزیابی و مهار عواطف و هیجان های خود و دیگران (با ضریب بتا $0/216$)، خوشبینی (با ضریب بتا $0/128$) و مهارت های اجتماعی (با ضریب بتا $0/112$) قرار دارند.

فرضیه سوم: بین اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی در دانش آموزان ارتباط معنی داری وجود ندارد.

جدول (۱۰): ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی

متغیر	آماره	اعتیاد به اینترنت
هوش معنوی	ضریب همبستگی اسپیرمن	۰/۳۵۳
	سطح معناداری	۰/۰۰۰
	تعداد	۱۶۰

جدول فوق ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی را نشان می دهد. طبق نتایج آزمون اسپیرمن بین ارتباط اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی مثبت و معنی داری ($p < 0/05$) وجود دارد. لذا فرض صفر رد و فرض پژوهش تایید می گردد.

جدول زیر نتایج حاصل از پیش بینی متغیر اعتیاد به اینترنت از روی متغیر هوش معنوی با استفاده از رگرسیون ساده را نشان می دهد که ضریب همبستگی بین اعتیاد به اینترنت و هوش معنوی $r = 0/353$ می باشد و چون این رقم مثبت است بیانگر رابطه مسقیم میان اعتیاد به اینترنت با هوش معنوی است. یعنی اعتیاد به اینترنت زمانی که هوش معنوی بالا باشد، افزایش می یابد. با توجه به مقدار ضریب تعیین $0/341$ $R^2 =$ حدود ۳۴/۱ درصد از تغییرات اعتیاد به اینترنت توسط هوش منطقی قابل تبیین است. در ضمن با توجه به مقدار آماره دوربین واتسون فرض استقلال خطاها تایید می شود.

جدول (۱۱): مشخص کننده های تحلیل رگرسیونی تاثیر هوش هیجانی بر اعتیاد به اینترنت

مدل رگرسیونی	ضریب همبستگی (r)	R2	R2 تعدیل شده	Durbin Watson	F	سطح معنی داری
هوش هیجانی	۰/۳۵۳	۰/۳۳۱	۰/۳۳۰	۱/۵۳	۱۵۷/۵۴۹	۰/۰۰۰

جدول (۱۲): ضریب همبستگی بین هوش هیجانی و اعتیاد به اینترنت

متغیر	ضریب بتا	ضریب B	مقدار تی	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-	۱/۳۸	۴/۵۴۷	۰/۰۰۰
هوش هیجانی	۰/۳۵۳	۰/۳۵۴	۶/۷۱۴	۰/۰۰۰



شکل (۵): تأثیر رگرسیونی متغیر هوش منطقی بر اعتیاد به اینترنت

معادله رگرسیونی نشان می دهد که در صورت کنترل متغیر هوش هیجانی، نمره اعتیاد به اینترنت ۱/۲۱۴ است. همچنین به ازای یک واحد کاهش در هوش منطقی ۰/۳۵۳ واحد در اعتیاد به اینترنت افزایش به وجود می آید.

نتیجه گیری

دانش آموزان به عنوان سرمایه های هر کشور نقش بسزایی در آینده کشور ایفا می کنند، خصوصا دانش آموزان دختر که علاوه بر تاثیرات شغلی در آینده کشور نقش مادر شدن را نیز در آینده به عهده خواهند داشت اما همواره خطراتی افراد را در سنین دانش آموزی به دلیل تجربه کم آن ها در زندگی و یا حضور در محفل دوستان و برخورد با افراد با سلاقی و تربیت های مختلف تهدید می کند، یکی از این خطرات هوش هیجانی افراد است که اگر این هوش در افراد پایین باشد سمت بروز مشکلاتی برای فرد می گردد زیرا این افراد در مواقع گوناگون توانایی کنترل هیجانات خود را ندارند و از آنجا که هیجانات نهایتا عملکرد فرد را تعیین می کنند افراد با هوش هیجانی پایین ممکن است با عادات رفتاری نامناسب عادت کنند و اگر این هوش هیجانی کم با عادات نامناسب همانند اعتیاد به اینترنت متحد شوند موجب رخ دادن بحران فجیعی می گردد و می توان با افزایش هوش هیجانی دانش آموزان از رخ دادن فجایع گوناگون جلوگیری نماییم. در زمینه ی ارتباط هوش منطقی و اعتیاد به اینترنت نیز می توان گفت که ؛ آنچه افراد با هوش معنوی را معتاد به اینترنت می کند شاید کمی متفاوت تر از اعتیاد افراد با هوش هیجانی پایین به اینترنت باشد دلیل آن این است که افراد با هوش معنوی بالا بیشتر در جستجوی حل مسائل، و کارهای پیچیده هستند و دلیل اینکه هوش بالای معنوی آنان منجر به افزایش احتمال اعتیاد به اینترنت می شود این است که آن ها در جستجو و کشف ناشناخته ها در اینترنت تمایل زیادی دارند و دوست دارند از اینترنت برای رفع نیازها و علایقشان استفاده کنند شاید استفاده از اینترنت این دسته افراد مفیدتر از سایر معتادان به اینترنت باشد لذا می توان با سازمان دادن به تفکرات و اعمال افراد با هوش معنوی بالا می توان از آنها و افکارشان در زمینه های مثبت و بهینه استفاده نماییم تا منجر به راهها و افعال نابودکننده نشود. پس بطور کلی می توان گفت بین هوش هیجانی و هوش معنوی با اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان بوکان رابطه معناداری وجود دارد و در جهت مدیریت روابط آنها ارائه راهکارهای لازم و ضروری می باشد.

پیشنهادهات :

- پیشنهاد می شود مشاوران مدارس در ابتدای سال تحصیلی تست هوش هیجانی را از تمامی دانش آموزان مدرسه به عمل آورند و طی آن دانش آموزان با هوش هیجانی پایین را شناسایی کنند.
- پیشنهاد می شود با شناسایی دانش آموزان در معرض خطر و تقویت جنبه های مثبت شخصیتی و کمک به افزایش شناخت و مدیریت هیجان در نوجوانان و جوانان در کاهش این اختلال رو به رشد روان شناختی گامی مؤثر برداشت برای این منظور می توان با برگزاری جلسات هماهنگی با والدین این دانش آموزان مستعد و بحث و تبادل نظر راهکارهای تقویت هوش هیجانی را به والدین آموزش داد.
- پیشنهاد می شود بخش فرهنگی مدارس در فواصل زمانی مناسب با برگزاری جشن ها و یا ایراد سخنرانی ها مضرات استفاده زیاد و یا اعتیاد به اینترنت را به دانش آموزان گوشزد نماید و به آن ها در مورد علائم اعتیاد به اینترنت اطلاعات دهد زیرا شاید شخصی نداند که به اینترنت اعتیاد پیدا کرده است، ضمنا در این جلسات باید با تاکید بر آموزش هایی جهت افزایش هوش هیجانی دانش آموزان باید راهکارهایی جهت ترک اعتیاد به اینترنت توسط متخصصین این امر به دانش آموزان داده شود.
- پیشنهاد می شود مدارس با گرفتن تست هوش معنوی از دانش آموزان خود و شناسایی افراد با هوش معنوی بالا

منابع و مراجع

- [۱] فیروز بخت، مهرداد. (1380). اعتیاد به اینترنت، انتشارات سروش.
- [۲] فتحی آشتیانی، علی و داستانی، محبوبه (۱۳۸۸). آزمون های روان شناختی : ارزش های شخصیت و سلامت روان، تهران، بعثت
- [۳] امیدوار احمد علی، صارمی علی اکبر - اعتیاد به اینترنت - جلد اول - چاپ اول - انتشارات تمرین - سال چاپ : پاییز ۱۳۸۱
- [۴] ناسنی زاده، ناصر (۱۳۸۹)، بررسی ارتباط سلامت عمومی با اعتیاد به اینترنت، مجله طبیب شرق، ۱۱(۱)، ۵۷-۶۳
- [۵] حکیم زاده، رضوان، نورالهی، سعید، زاده غلام، زهرا و اکبری، زهرا (۱۳۸۹) وابستگی به اینترنت و افسردگی دانشجویان، فصلنامه سلامت روان، ۴
- [۶] رضوانی، کامبیز (۱۳۸۵)، استفاده از اینترنت و پیلمدهای روانی و اجتماعی آن، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران
- [۷] جعفری، نسیم و فاتحی زاده، مریم (۱۳۹۰)، پیش بینی اعتیاد به اینترنت برپایه ی هوش هیجانی در دانشجویان دانشگاه اصفهان، دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، سال دوازدهم، شماره ۳
- [۸] بهشتیان، محمد (۱۳۹۲)، رابطه ی هوش هیجانی و اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان دبیرستان های شهر تهران، جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال چهارم، شماره دوم، صص ۱ تا ۱۹
- [۹] قنبری طلب، محمد و علی، قنبری و طهماسبی کیانی، فاطمه و نادری لردجانی، مریم (۱۳۹۲) رابطه ی هوش هیجانی با استعداد اعتیاد دانش آموزان پسر دوره پیش دانشگاهی شهرستان شهرکرد، مجله دانشگاه علوم پزشکی، دوره ۱۵، شماره ۳
- [۱۰] وحدانی، سمیه (۱۳۸۳)، بررسی رابطه ی وابستگی به رایانه و اینترنت و سازگاری اجتماعی دانشجویان دختر کارشناسی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی دانشگاه شیراز
- [۱۱] علیوردی نیا، اکبر. (1384). اینترنت و سوء مصرف مواد مخدر. فصلنامه ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، شماره ۳ و ۲
- [۱۲] ناستی زاده ناصر. (۱۳۸۹). بررسی ارتباط سلامت عمومی با اعتیاد به اینترنت. مجله طبیب شرق، ۶۳ - ۵۷، ۱۱(۱)
- [13] mann R.J. Reasons for internet use and social anxiety, Pers Individ Dif Wang W. Internet dependency and psychosocial maturity among college students, International Journal of Human-Computer Studies. 2001. 55 : 919-938.
- [14] Gonzalez NA. Internet addiction disorder and its relation to impulse control. [Dissertation] USA: Texas University, Collage of Psychology. 2008: 6-25.
- [15] Amichai Hamburger Y. Ben-Artzi E., Loneliness and Internet use, Computer in Human Behavior. 2003, 19: 71-80.
- [16] Anderson, K.J. Internets use among college students an exploratory study. Journal of American College Health, 2001, 50(1):21-26.4- Bloch, J. Student/teacher interaction via e-mail: the social context of Internet discourse. Journal of Second Language Writing, 2002. 11:117-134.
- [17] Brenner V. Pathology of computer use: XLVII. Parameters of Internet use, abuse and addiction: the first 90 days of the Internet Usage Survey, Psychological Reports. 1997, 80 (3) : 879-882.
- [18] Stefanescu ,C. Chele,G, Chirita, R., Chirita ,V. and Ilinca M. The relationship between development identity and internet addiction. [European Psychiatry, 2007, 22 \(1\):200.](#)
- [19] Yen ,J. Ko ,C. Yen ,C. Wu ,H. Yang ,M. The Comorbid Psychiatric Symptoms of Internet Addiction: Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD), Depression, Social Phobia, and Hostility . The Journal of Adolescent Health, 2007, 41: 93-98.
- [20] Treuer T., Fabian Z J. Furedi., Internet addiction associated with features of impulse control disorder: is it a real psychiatric disorder?, J Affect Disord, 2001, 66: 283.
- [21] Chou C. and Hsiao M.C. Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: the Taiwan college students' case, Comput Educ, 2000, 35: 65-80.

- [22] Yellowlees ,P and. Marks,S. Problematic Internet use or Internet addiction? Computers in Human Behavior,2005, 23 (3) : 1447-1453.
- [23] Li,S. and Chung ,T. Internet function and Internet addictive behavior. [Computers in Human Behavior](#) 2006, 22:1067-1071.
- [24] Kim K., Ryu E. and Chon M.Y. et al. Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey, Int J Nurs Stud, 2006, 43: 185–192.
- [25] Kim W.J., Yang J.C. and Choi Y. Relationship between adolescent internet addiction tendency and family environment, Chonnam Medical Journal, 2002, 38 (3) : 235–241.
- [26] Griffiths M.. Internet abuse in the workplace: issues and concerns for employers and employment counselors, Journal of Employment Counseling, 2003, 40: 87–96.
- [27] Caplan S.E. Problematic Internet use and psychosocial well-being: development of a theory based cognitive-behavioral measurement instrument, Computer Human Behavior, 2002, 18: 553–575.
- [28] Cao, F. Su, L. Liu, T. and Gao , X. The relationship between impulsivity and Internet addiction: in a sample of Chinese adolescents ., [European Psychiatry.2007.](#) 30: 466-471.
- [29] Lee S.B., Lee K.K., Pail K.C., Kim H.W. and Shin S.K. Relationship between internet addiction and anxiety, depression, and self efficacy in middle and high school students, Journal of the Korean Neuropsychiatry Association. 2001, 40 (6) : 1174–1184.